

Referat

Møte om: Særmøte med Arbeids- og velferdsdirektoratet 25. mai 2016

Saksnr.: Innkalling på sak 14/3692, referat på sak 15/3871

Til stede: **Fra Arbeids- og velferdsdirektoratet:** Assisterende arbeids- og velferdsdirektør / økonomi og styringsdirektør Geir Axelsen, utviklingsdirektør Ingunn Midttun Godal, kunnskapsdirektør Yngvar Åsholt, tjenestedirektør Kjell Hugvik, seksjonssjef Grete Øwre og seksjonssjef Kristl Skorge.

Fra Arbeids- og sosialdepartementet: Ekspedisjonssjef Ulf Pedersen, ekspedisjonssjef Tom Gulliksen, avdelingsdirektør Espen Opjordsmoen, avdelingsdirektør Dagfinn J. Hansen, avdelingsdirektør Odd Wålengen, avdelingsdirektør Ola Ribe (sak 2) fagdirektør Odd Helge Askevold, seniorrådgiverne [REDACTED]

Fra Barne- og likestillingsdepartementet: Seniorrådgiver xx.

Dato: 25.mai 2016

Møteleder: Ulf Pedersen

Referent: [REDACTED]

Kopi: BLD, ARBA, PA, BØA

Referat fra særmøte 25. mai 2016

Dagsorden:

1. Oppfølging av Meld. St. 33 (2015-2016) NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet. På møtet legges det opp til en drøfting av status, utfordringer og fremdrift på temaene:
  - ✓ Styring av arbeidsmarkedstiltakene
  - ✓ Økt bruk av egenregi
  - ✓ Færre og større NAV-kontor
  - ✓ Samarbeid stat-kommune i utvikling av digitale tjenester

Det legges opp til ca. 20 min på hvert tema basert på underlagsdokumenter som er utviklet på forhånd.

2. Kunnskapsfunksjonen og faglig dialog:
  - ✓ Retningslinjer for faglig dialog om kunnskapsutvikling.

- ✓ Status og fremdrift på prosjekter som ble overført i supplerende tildelingsbrev.

3. Kort om videre dialog om direktoratets arbeid med ny arbeidsmarkedsplattform.

Arbeids- og velferdsdirektoratet hadde utarbeidet lysark som støtte for sine presentasjoner i møtet. Presentasjonen er vedlagt, og også enkelte steder vist til i referatet.

1. Oppfølging av Meld. St. 33 (2015-2016) NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet.

Styring av arbeidsmarkedstiltakene

R-notater om videreutvikling av styringsmodellen for arbeidsmarkedstiltakene og økt bruk av avklarings- og oppfølgingstjenester i Arbeids- og velferdsetatens egenregi, ble behandlet i regjeringen i november 2015. Omtale i tråd med regjeringens konklusjoner er innarbeidet i meldingen til Stortinget "*NAV i en ny tid - for arbeid og aktivitet*", som ble lagt fram for Stortinget fredag 20. mai 2016. Departementet orienterte om at det bl.a. signaliseres i meldingen at styringen av arbeidsmarkedstiltakene skal videreutvikles i en retning som i større grad legger vekt på kvaliteten på tiltaksplassene og resultater for brukerne, og mindre på telling av gjennomførte aktiviteter.

Direktoratet redegjorde deretter kort for utfordringene med dagens styring av arbeidsmarkedstiltakene hvor det styres både på den tildelte økonomiske rammen og på antall tiltaksplasser som skal gjennomføres i løpet av budsjettåret.

Departementet og direktoratet har tidligere drøftet alternative tilnærminger til dagens styring på et forhåndsbestemt tiltaksnivå. Direktoratet støtter en tilnærming hvor det ikke angis måltall for hvor mange tiltaksplasser som skal gjennomføres, og understreket at styring av tilskudd til tiltak og virkemidler uten aktivitetskrav, ikke er ukjent for Arbeids- og velferdsetaten. Dagens rutiner for styring av tiltaksbevilgningen i etaten må uansett videreføres for å sikre god bruk av bevilgningen.

Direktoratet understreket videre at ny styringsmodell må ivareta og styrke etatens fleksibilitet og handlingsrom til å utøve godt faglig skjønn ved tiltaksbruk. Ved ny modell er det viktig med tydelige signaler om hva man faktisk ønsker å styre på. I større grad bør det framover skilles mellom styring, rapportering og informasjonsinnhenting/statistikk. Det kan ikke styres på "alt" samtidig om NAV-kontorets handlingsrom og fleksibilitet ivaretas.

Konklusjon:

Det arbeides videre med utvikling og innretning på styring av arbeidsmarkedstiltakene i tråd med de tilnærminger som er drøftet. Etablering av gode resultatindikatorer for arbeidsmarkedstiltakene vil være en lengre prosess som bl.a. er avhengig av mulighetsrommet for utvikling av styringsstatistikk. Departementet understreket viktigheten av at direktoratet jobber videre med utvikle et system for bedre å kunne dokumentere, drøfte og analysere resultater av tiltaksgjennomføringen.

Økt bruk av egenregi

Det er et mål at Arbeids- og velferdsetaten skal gis økt fleksibilitet til selv i større grad å kunne utføre avklarings- og oppfølgingstjenester.

Med bakgrunn i direktoratets innspill til statsbudsjettet for 2017 om økt omfang av oppfølgingstjenester i egenregi innledet departementet om budsjettforutsetningene for 2017. Direktoratets forslag er basert på en økning av gjeldende omdisponeringsfullmakt ut over grensen på 40 mill. kroner fra kap. 634, post 76 til kap. 605, post 01.

Det vil være behov for at Arbeids- og velferdsdirektoratet tilrettelegger for tilstrekkelig kompetanse og kvalitet i tjenesten og opplegg rundt styring, gjennomføring og rapportering av innsatsen i egenregi, herunder kriterier for tildeling til fylker/NAV-kontor og krav til organisering. Den kvantitative rapporteringen fra direktoratet bør inneholde minst tilsvarende informasjon som framkommer i rapportering for forsøket med kjerneoppgaver i NAV.

Konklusjon:

På kort sikt legger departementet til grunn at fullmakten videreføres og at beløpet som kan omdisponeres i 2017 foreslås økt ut over dagens grense på 40 mill. kroner samt at det fortsatt stilles som vilkår at det omdisponerte beløpet skal gi minst like mange tiltaksplasser i egen regi som alternativ til kjøp hos tiltaksarrangører.

Om gjeldende premisser for omdisponering fra tiltaksbudsjettet også bør gjelde i det videre mer langsiktige arbeidet med å styrke oppfølgingstjenester i egenregi, må vurderes nærmere.

Færre og større NAV-kontor

Spørsmål om kontorstruktur er i henhold til arbeids- og velferdsforvaltningsloven et avtalespørsmål mellom Arbeids- og velferdsetaten og kommunene. Departementet innledet med noen refleksjoner om at det er viktig å balansere at "*regjeringen vil stimulere til større NAV-kontor både gjennom kommunesammenslåinger og interkommunalt samarbeid for å bygge bredere fagmiljøer og bedre ivareta rettssikkerheten ved NAV-kontorene*" og at regjeringen også "*ønsker å fremme en samfunnsutvikling hvor samfunnet utvikles mer nedenfra. Det innebærer mindre statlig detaljstyring og større rom for lokaldemokratiet.*"

Departementet er orientert om at direktoratet, med deltakelse fra kommunesektoren, har igangsatt et arbeid med å definere myndige NAV-kontor og at i dette arbeidet vil det bli oppsummert erfaringer ved interkommunale løsninger, herunder omstillingskostnader og gevinster. Direktoratet har planlagt at dette arbeidet skal slutføres i 2016. Departementet la vekt på at det er viktig å bygge kunnskap om hvordan ulike modeller for NAV-kontorer fungerer.

Ved etableringen av NAV Værnes har det blitt trukket fram at prosessen med etableringen bl.a. var vellykket fordi det var kommunene selv som tok initiativet. Det er derfor viktig at etaten kan være en motivator bl.a. ved å vise til gode erfaringer fra andre samarbeid, slik at kommunene selv ønsker å ta initiativ til å etablere større NAV-kontor.

I kommunereformprosessen har kommunene vurdert hvordan tjenestene kan organiseres ved større kommuner. Der det ikke blir kommunesammenslåinger, bør det vurderes om de utredninger som er laget kan danne grunnlag for en fornyet dialog om å etablere samarbeidsløsninger for NAV-kontorene. I meldingen opplyses det om at regjeringen har avviklet den såkalte bemanningsgarantien i NAV-kontor med tre eller færre statlig ansatte. Departementet viste til at opplysningen om dette har skapt en del reaksjoner i kommunesektoren, og at det er viktig at det økte handlingsrommet etaten får ved at bemanningsgarantien er avviklet brukes med et godt lokalt skjønn.

Direktoratet redegjorde for at det er deres vurdering at kontorstrukturen må bygges nedenfra, og at det er viktig å finne den organiseringen som gir gode tjenester. Erfaringene med tjenesteområder, dvs. at deler av de statlige tjenestene koordineres på tvers av NAV-kontor, har vist at løsningen har klare begrensninger. Ellers forekommer det også at kommunene velger interkommunale løsninger for deler av de sosiale tjenestene, for eksempel, for gjeldsrådgivning. I den videre utviklingen må NAV-kontoret ses som en organisatorisk enhet, og ikke kun som kontorplassen. Dette vil framover bli enda viktigere med digitalisering, videreutvikling av kanalstrategien og med mer vekt på faglighet lokalt. I arbeidet med å utvikle ulike modeller og løsninger vil direktoratet ha nært samarbeid med KS. Direktoratet bemerket også at rådmenn i større kommuner har reagert på konsekvensene bemanningsgarantien har hatt, særlig i Nordland, så stemningsbildet er her sammensatt.

Konklusjon:

Departementet ber direktoratet om at det søkes et best mulig samarbeid med kommunesektoren i arbeidet med å utvikle større kompetansemiljøer lokalt og at departementet holdes orientert om særlige problemstillinger og/eller spørsmål som reises som kan ha prinsipielle og politiske implikasjoner.

Samarbeid stat-kommune i utvikling av digitale tjenester

I Stortingsmeldingen om digital agenda som ble fremlagt i april 2016 heter det bla.: "Meldingen legger derfor opp til at statlige virksomheter tar et større ansvar for å utvikle tjenester som kommunesektoren kan benytte. Difi og KS (kommunesektorens organisasjon) vil få en sentral rolle i å legge til rette for dette."

Direktoratet presenterte forprosjektet DIGISOS som nå er etablert for å konkretisere muligheter og alternativer for IKT-løsninger for de sosiale tjenestene i Arbeids og velferdsforvaltningen slik at forvaltningen kan fremstå helhetlig overfor brukerne og slik at forvaltningen kan bli mer effektiv.

Dette forprosjektet er et samarbeid mellom KS, et utvalg kommuner og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Prosjekt tar sikte på å finne utviklingsområder som gir nye digitale dialogtjenester til sosialtjenestebrukerne og gjøre systemstøtten på NAV-kontorene for medarbeiderne mer hensiktsmessig.

Kommunene som deltar i forprosjektet er Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Bærum og Horten. Det er fire leverandører av de aktuelle IKT-systemene som benyttes i kommunene og

utvalget av kommuner dekker disse. Forprosjektet er finansiert av kommunene. Prinsipielle spørsmål drøftes også i SKATE.

I arbeidet videre må etaten og departementet koordinere dialogen over sektorgrensene – både på departementsnivå og mellom etatene i forholdet til kommunesektoren.

I tillegg må arbeidet ses i sammenheng med NAV-meldingen om større NAV-kontorer, og prosjektet må planlegges i et virksomhetsperspektiv, der løsninger, drift og forvaltning av løsningene også må drøftes..

Etter forprosjektet vil det måtte bli en avklaring om videre fremdrift og eventuell finansiering av utviklingsarbeidet.

Konklusjon:

Departementet ser positivt på at etaten arbeider i tett dialog med kommunesektoren og statlige samarbeidsorganer for å utvikle konkret målbilder, løsningsalternativer og gjennomføringsstrategier for å bedre digital integrasjon og bedre digitale tjenester både for brukerne og forvaltningen i det lokale partnerskapet.

Direktoratet og departementet må ha en god dialog om fremdrift og resultater i dette arbeidet for å i best mulig grad legge til rette for at planer kan realiseres.

2. Kunnskapsfunksjonen og faglig dialog:

Retningslinjer for faglig dialog om kunnskapsutvikling.

Vedlagt saken fulgte utkast til retningslinjer for faglig dialog om kunnskapsutvikling samt statusrapport for prosjekter overført direktoratet i supplerende tildelingsbrev av 17.03.2016 (1 supplering).

Arbeids- og sosialdepartementet viste til konklusjonen i særmøtet 18.12.2015, hvor det blant annet framgikk at den faglige dialogen på FoU-området mellom departementet og direktoratet skulle konkretiseres. Dette er forsøkt ivarettatt gjennom vedlagte utkast til retningslinjer for faglig dialog og samarbeid mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet og Arbeids- og sosialdepartementet på FoU-området (heretter omtalt som fagdialogmøter – FoU).

Fagdialogmøter – FoU er en arena for dialog om ulike problemstillinger knyttet til kunnskap på sentrale områder innenfor departementets og direktoratets ansvarsområder, og en arena for formidling og videre anvendelse av kunnskap på arbeids- og velferdsområdet.

Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen (AMS) i departementet er ikke representert i arbeidsgruppen som forbereder fagdialogmøtene, men avdelingen vil bli informert om arbeidet, vil få anledning til å komme med innspill og vil bli koblet på ut i fra relevante tema. Tema på fagdialogmøtene – FoU vil i hovedsak være knyttet til de fire tematiske satsningsområdene (arbeidsinkludering, arbeid og helse, interaksjon med bruker samt innovasjon og læring), men utelukker ikke andre tema eller områder av felles interesse blir tatt opp.

Konklusjon:

Retningslinjer for faglig dialog og samarbeid mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet og Arbeids- og sosialdepartementet på FoU-området godkjennes.

Direktoratet tar initiativ til et møte i arbeidsgruppen og det legges opp til et fagdialogmøte – FoU før sommerferien.

Status og fremdrift på prosjekter som ble overført i supplerende tildelingsbrev.

I supplerende tildelingsbrev av 17.03.2016 stilte departementet til rådighet 6 millioner kroner inkl. mva. i 2016 til iverksetting av ni nye prosjekter. Arbeids- og velferdsdirektoratet kommenterte kort vedlagte statusrapport. Syv av ni prosjekter gjennomføres av analyseseksjonen og utredningsseksjonen i direktoratet. Anbudsutlysning, som omfatter to prosjekter, er tidkrevende, og øker sannsynligheten for noe forsinkelse.

Direktoratet vil rapportere evt. mindreforbruk i økonomirapporteringen. Spørsmålet om overføring av midler til 2017 må tas opp særskilt, men det er viktig at direktoratet arbeider med sikte på å gjennomføre prosjektene.

Konklusjon:

Status og framdrift for de ni prosjektene vil bli fulgt opp i styringsdialogen, eventuelt gjennom egne møter knyttet til det enkelte prosjekt.

Merknad: (her har vi en dialog med BØA om konklusjon)

Status og fremdrift på prosjekter som ble overført i supplerende tildelingsbrev.

3. Kort om videre dialog om direktoratets arbeid med ny arbeidsmarkedsplattform.

Direktoratet orienterte kort om arbeidet med ny arbeidsmarkedsplattform. Det tas sikte på videre dialog med departementet om fremdriften og vesentlige milepæler i arbeidet.